

KRAVA DOBA

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozem. 240 Din.
Oglasi za min višine stolpca 50 p. Reklame med tekstom 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53.
Upravišstvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Mi in Italija.

Dolgo so se vlekle pogajanja v Opatiji med jugoslovansko in italijansko delegacijo, nikamor niso dosedaj prišli. Ostala so na mirni točki. Kaj je temu vzrok? V začetku pogajanj je naša delegacija nekoliko popuščala in italijanski tisti so z veseljem poročali, da bo sporazum kmalu dosežen, ko pa je postala naša delegacija bolj trdna in ni hotel več popuščati, se voz ni premaknil več naprej. Obojestranski delegati so sklenili, da nadaljujejo konference po Veliki noči. Iz poteka pogajanj smo spoznali, kake cilje zasledujejo Italijani. Ni dovolj, da so nam vzeli lep kos naše jugoslovanske zemlje in precejšnji del našega zavednega naroda zaslužili, udarjena je zlasti Slovenija, ki bi imela svoje pristanišče v Trstu. Italijani so obljubili tržaškemu prebivalstvu, da bodo povzdignili Trst, da se bo razcvetel promet, da bodo imeli vsi dovolj dela. Pa pogledajmo danes to pristanišče. Kake izumrtje leži ob sinji Adriji, kje je nekdanji živahni promet, ko so prihajale in odhajale ladje za ladijo. Iz najbolj oddaljenih krajev so uvažali parniki tuje blago naše pa odvažali. Koliko je imelo prebivalstvo zaslužka. Danes pa pride le sem in tja kak parnik, brezdelnost se širi in z njo razni ropi, tatvine in goljufije. Ladjedelnice so bile v polnem obratu, delavcev je kar mrgolelo, danes pa vse stoji. Zastaja trgovina, zastaja industrija. Ves promet so namerili Italijani na Benetke. Italijanska požrešnost res ne pozna nobene meje, zlasti kar se tiče naše države. Vsakemu pametnemu človeku mora biti jasno, da država, kakor je naša, mora imeti odprto pot na morje. Za to se je borila že mala Srbija in borimo se tudi mi. Ako so nam že odjeli Trst z zaledjem, moramo imeti mi vsaj Baroš. In kak boj je za to pristanišče.

Po dolgem pretekanju so Italijani konečno vendar evakuirali Sušak, a še tedaj je prišlo na Reki do incidentov. Jugoslavija hoče, da se opravi Reka kot država za se, s katero stopimo v stik, ter si tako zagotovimo reško luko. To pa Italijanom nikakor ni po godu. Zahtevajo reški konzorcij, ki naj bi bil nekaka nadzorovalna oblast nad samostojno Reko. Seveda vprašanje konzorcija ne izgleda tako nedolžno, kakor se na prvi pogled vidi. Italijanska namera je, skiliti tudi na Jugoslavijo in jo po možnosti ovirati pri prometu. Da bi to namero lažje dosegli, se nočejo odreči

Baroš in Delti, tako da bi vsled partitnega konzorcija imela Jugoslavija vezane roke. Ves promet bi se vršil pod nekako kontrolo italijanskih zastopnikov.

Jugoslavija pa je svobodna država, ki je zmožna, da se vzdržuje sama, ona producira toliko, da lahko izvažata in mora tudi izvažati svoje produkte, to pa je edino mogoče, če poseduje svojo lastno morskno luko. Naši delegati ne smejo odnehati za nobeno ceno, Baroš mora ostati naš in izključno samo naš brez italijanske varuštva in kontrole. Kako bi bila udarjena Slovenija, če bi se to ne zgodilo. Pri nas imamo velike gozde in naša lesna industrija je cvetela še pred vojno. Povsod se je izvažal slovenski les v Egipt, v Levanto, a to po večini iz tržaške luke. Ker pa te sedaj nimamo, si moramo zagotoviti drugo, s katero bodo ugodne železniške zveze in to je Baroš. Velikanski pogrešek bi bil, če bi naša vlada in delegati za picico kaj popustili, pregrešili bi se nad lastnim narodom in ga oškodovali gospodarsko za velikanske svote. Po jadranskem morju ima jednako pravico, da vozi jugoslovanski brod, kakor italijanski. Italijanom nikakor ni ljubo, da bi se Jugoslavlani razvili na morju, saj smo čitali že večkrat o raznih incidentih, ko je prišla kaka jugoslovanska ladja v Zader z jugoslovansko zastavo, kak vris so zagnali in jo Italijani, kako se je moral kapetan ladje boriti, da ostane zastava izobešena. Kar je jugoslovanskega jim mrzi. A nič ne bo pomagalo, naša mlada država je močna in čila, njene latentne moči se ne da ugonobiti, ima ekspanzivno silo, katere tudi Italijani ne bodo udušili. Tega se mora zavedati vsak posamezni državljani, katerega reš marji gospodarski in kulturni napredek naše ožje in širše domovine. Zavedati se morajo tega vlada in zastopniki našega naroda v skupščini. Kdor ne odneha, končno vendar doseže. Tega nas uče naši bratje Čehi. Vse so dosegli, kar so hoteli s svojo vstrajnostjo in delavnostjo. To nam kažejo naši sosedi, ne nam preveč naklonjeni Italijani. Vzeli so nam, kar je našega, odvzeli so nam kos našega narodnega telesa in sedaj stegujejo svoje prste še po naši luki. Naša prijenljivost in poštenost nam je prinesla že marsikako škodo, sedaj mora biti tega konec. Svobodni državljani svobodne domovine, ki meji na Jadrano, hočejo izvažati svoje blago iz lastne luke, pri kateri nima nihče nič govoriti razen nas. Zato pa Baroš je in ostane naš. Naj se tega zavedajo člani paritetne komisije, ko pri-

dejo po Veliki noči zopet v Opatiji skupaj ter naj niti za las ne odnehajo napram Italijanom.

Politične vesti.

Demokratskim volicem in somišljenikom. Načelstvo oblasne organizacije JDS v Ljubljani izraža tem potom vsem volicem, ki so poverili svoje zaupanje pri pravkar izvršenih volitvah v narodno skupščino kandidatom Jugoslovanske demokratske stranke, iskreno zahvalo. Posebna zahvala velja tem potom onim odličnim somišljenikom po deželi, ki so se s posebno vneto in požrtvovalnostjo posvetili delu za stranko ob priliki volitev. Doseženi uspeh znatnega napredovanja naših glasov naj jim bo bodrilo za nadaljnjo vtrajno delo. Ljubljana, 26. marca 1923. Načelstvo oblasne organizacije JDS, Dr. Gregor Žerjav I. r., Dr. D. Puc I. r.

Radičev nedeljsko zborovanje. Nedeljska skupščina Radičeve stranke v Zagrebu je potekla tiho, brez kakih incidentov. Ker je Radič osebno prevzel garancijo za mir in red, se je vlada omejila na ukrepe pripravljenosti za vsak slučaj. Skupščina je bila zaupna in se je vršila v salonu veletržca Prpiča ter je trajala od 10. do 15. ure. Glavni referat je imel Radič, ki je končno priznal našo državo. V četrti točki Radičeve resolucije se prizna današnje meje v sedanjih evropskih prilikah za najugodnejše s stališča hrvatskega, evropskega in svetovnega. Vsaka, posebno nasilna izprememba današnjih mednarodnih mej Srbov, Hrvatov in Slovencev bi izzvala take spopade in take zahteve od nekaterih sosedov, da bi to takoj ogrozilo evropski in svetovni mir. S Srbi, je pripomnil Radič, se bomo prepirali, a ne cepili. Pri banketu je Radič v pozdravu svojim poslancem omenil, da hoče Pašić razpisati volitve že v avgustu. Do tedaj bo njegova stranka osvojila že Slovenijo, Crno goro, Vojvodino in Makedonijo. Med drugimi govorniki se je posebno odlikoval dr. Lorkovič, ki je povzdigoval Radiča do nebes in ga proglasil za Silnega, Modrega, Močnega. Sijajna zmaga Radičeve ideje dokazuje, da hrvatski seljak ne potrebuje več inteligence, ki bi ga vodila. Radič je zadovoljno odgovoril: »Dobro! Živeo Lorkovič, živele zajednica!«

Radičev manifest. V posebni izdaji Radičevega »Slobodnega doma« je izšel manifest trem narodom podpisan od vseh Radičevih poslancev. Najprvo na-

znanja hrvatskemu narodu, da se je ves narod zbral pri volitvah v »jedno divno, veličanstveno republikansko kolo«, kateremu so se pridružili tisoč domačin Čehov, Slovkov, Rusinov, Nemcev in Madžarov. Hrvatski narod je potrdil, da hoče kot sloboden in samostojen narod živeti v pogodbeni zajednici z narodom srbskim in slovenskim, ne pa v nasilni podrejenosti beograjskim vlastodržcem, ki varajo že štiri leta sebe, Srbe in ves svet, da Hrvati niso poseben narod, nego nekaj del dozdevnega troime-nega naroda. Na tej brezumni in brezdušni laži je zgrajena vidovdanska ustava. Narodu srbskemu se predstavlja Radič kot pravičnik. Hrvati so Srbom vedno pomagali proti Dunaju in Pešti, danes pa se v imenu Srbstva vrši najstrašnejša tiranija proti Hrvatom. Manifest zahteva, da predstavniki srbskega naroda priznajo Hrvatom popolno in neograničeno pravo narodne samoodločbe, brez tega priznanja ni mogoče sporazumjenja. Slovenskemu narodu pa poroča Radič, da je vodstvo SLS reklo, da so Slovenci lahko privatno republikanci. Sedaj naj pa SLS pove Slovincem, da morete in morate biti javno republikanci. Slovenci naj vstopijo kot narod nerazdruženo s hrvatskim narodom v boj za ravnopravnost.

Radičeva hrvatska ljubezen do Slovencev. Kako Radič zmerja Slovence v svojem glasilu »Slobodni Hrvatski Borac« podajamo v naslednjem po »Slov. Narod« št. 70 z dne 25. tm.: »Presidiumi c. i. kr. namjestništva u Ljubljani, Trstu, Mariboru(?) i Zadru — šefovi policije bili su Kranjci. U nacionalnoj borbi za rušenje Avstrije došli su u 11. sati i 55 minuta — inače za njih se nije znalo. Odmah poslije prevrata kao sve kranjske muhe, kojima je najmiliji predjel ispod repa-mase Kranjaca pošle su u Beograd, da se uvuku pod rep i u paljbi koju je s juga uperio velikosrbski šovinizam na Zagreb i Hrvate sekundirahu iz Ljubliane »bratje Slovenci« i to s takvim bljuvotinama na sve što je hrvatsko, da ni jedna srbska novina nije tako pisala kao oni... I zbilija nijesu se prevarili! Kad su srpske kobile bile pomazane petrolejom ispod repa, kranjske konjske muhe ne moguše u tom predjelu ostati. Ta bagaza u korupciji dorasla je Srbima. To su oni, koji na isti način kao i Srbi smatraju jedinstvo: »Što je tvoje, to je moje, a što je moje, to je moje samo«. Potumplani butli u praksi najveći separatiste, a u teoriji centraliste i to samo zato, jer znaju, da so siromasi i

Jules Lemaitre:

Kralji.

(Dalje.)

»To se še ni nikdar zgodilo, ker nikdo ni hotel tega videti. Poslušajte, dragi Hellborn. Kar hoče ljudstvo izvesti, se mi ne zdi protizakonito. Dal sem jim veliko upanje. Zavedajo se, da niso zasluženi po moji krivdi.«

Herman je govoril mirno. Bolj ko je čutil, da je tako govorjenje tuje za princa, bolj se je trudil povdarijati posamezne besede.

»Gospod«, je rekel Hellborn, »čast mi je podati ostavko vašemu visočanstvu.«

Herman se je dvignil.

»Naj bo. Čudno je, kako mi podajajo ministri ostavke.«

Korakal je po sobi z odzadaj prekritimi rokami:

»Veliko sem se naučil zadnje mesece. Kar vznemirja politično in socijalno situacijo je vzrok, ker hoče biti vsak sodnik in stranka... Kar sem povedal ni nič novega? Pomirjenje hočejo imeti oni, ki trpijo in stranka, ki sodi. Prvi zahtevajo in upajo preveč, drugi pa niso dovolj odkritosrčni. Pri najboljših se

najde še vedno prepada med njihovim mišljenjem in dejanjem. Skoro vsi teoretiki revolucionarji so izšli iz meščanstva, nekateri iz bogatega meščanstva. Če bi vsi ti prilagodili svoje življenje njihovemu nanku, če bi živeli zmerno in dali od svojega preostanka revežem, bi bilo socialno vprašanje že davno rešeno. A to se žalibog ne godi. Nihče ne izvrši svoje naloge. Jaz hočem poskusiti svoje dobro izvršiti.«

Ustavil se je pred Hellbornom:

»Sprejemem vašo demisijo, gospod. Pričakoval sem to in prav imate. Vaše reformistično delovanje vas je zasovražilo pri prijateljih. Sprijaznili bi se pa lahko s temi, postali bi njihov človek, ki je rešil družbo. Dovolim vam, da jim poveste da jaz nisem hotel, da jih rešite.«

Hellborn se ni čutil nič prizadetega in se je nasmejal.

»Vaše visočanstvo je izrazilo sedaj najplemenitejšo misli. Kaj hočete, gospod? Predno se človek žrtvuje mora biti gotov, da bo imelo delo uspeh. Ali mi dovolj vaše visočanstvo, da se izrazim prosto? Če imamo pomisleke mi privilegiranci — meščani, kakor pravite — žrtvovati svoje privilegije, ali ste vi pripravljeni, da ne govorim o absolutiz-

mu, ki je danes samo ime in kateremu ste se vi že odpovedali...«

»Vi govorite o kroni?« je vprašal Herman.

Pomisli je nekoliko ter izjavil slovesno:

»V moji duši in vesti, gospod Hellborn, se odpovem vsem, tudi kroni.«

Spremembil je glas ter dostavil:

»Ne ponovite pa tega... Nihče vam ne bo verjel.«

Hellborn je odšel, nekoliko poparjen.

XIII.

Od dneva, ko mu je kralj, njegov oče poveril oblast, je Herman izvedel razgovore z ministri in nekaterimi politiki, živel popolnoma samotno. Nihče ga ni molil v njegovih sanjah. Vedno razmišljevanje je vzbudilo v njem neverjetno energijo za uresničenje njegovih idej. Trikrat ali štirikrat samo se je sestal na skrivaj s Frido v gradičku. K Vilhelmini je zahajal le ob običajnih datih. Izpraševala ga je in mu razodevala svoje nezaupanje in nameri. Herman pa ni hotel kljub prošnjam govoriti o političnih zadevah.

Ceremonijel palače je zmanjšal na najpotrebnejše, odpravil obiske in veselice ter je prihranil na ta način pet sto

tisoč frankov, katere je izročil za dobre namene mesta Marburga.

Njegova darežljivost je povečala njegovo popularnost. Ljudstvu se ni niti dar pokazal iz sramežljivosti, ker je smatral, da so ovacije za pametnega človeka nesmiselne in ker je mislil, da je še premla storil, da bi jih bil vreden.

Ker se je skril pred ljudmi, se je njihova ljubezen do njega ohladila, ki niso mogli uganiti, kaj je temu vzrok. V trenutku, ko se je ponesrečil poizkus z zbornico in predlog o konstituciji, so ljudski podpihovanci obdolžili princa, da je skriven povzročitelj cele komedije. Ko se je zvedelo, da dovoli manifestacijo, so nekateri govorili, da je to samo ljudstvu nastavljena zanka.

Herman je za vse to vedel. Ni se brigal za neumnost in nevhvaležnost množice. Šel je svojo pot, nihče ga ni mogel pri tem ustaviti. Njegova bistroumnost mu je ostala kakor preje.

Določil je natanko pogoje, pod katerimi se sme vršiti narodna manifestacija, določil, kje naj stoje straže. Dal je napeliat od vseh točk telefonske zveze v svoj kabinet.

(Dalje prihodnje.)

da od svojih poreza ne bi mogli živeti... E pa dobro gospon butel, dodaj ti, čeka mo te! Kranjac je vse samo ne junak — to mu bar i historija dokazuje. Mali panerski kramar sa jezuitskim odgojem gleda samo oddalje, če da koristi iznu- še... Medjutim kad je baš pokazao Kranjac svoj prijavi veš i svojo golo- tnu — pokazat čemo i mi Hrvati bagaži kako treba s njima. Moramo priznati, da ima banovinskih Slovenaca čosta, — pogotovo u Zagrebu, naime služkinje, ve- šerice, fermilerice, kelnerice svodilje i ine »dobre kćerke Marijnih kongrega- cija«, a da u gradu Zagrebu većina dže- para i kriminalnih tipova se rekrutira iz kranjskih »bratovščina«. Bili bismo sretni, kad bi ih mogli spakovati i od- premiti u Dolensku i Gorenjsku, neka jodlaju. Znamo mi, da se ta paurska krdahoborska, jezuitska — farizejska ba- gaža hoće malo po malo, da uvuče na položaje u Hrvatskoj i da ima u Zagrebu svoje pionire v »Slavenskoj banci«. Znamo, da bi iz »Jadranske banke« htje- li ti kranjski »bratje«, da izjuri svakog Hrvata, a poznat nam je i manevar sa zanatlijskom bankom. Ali gospoda sa »ričom na uhu« — ti bntli sa potum- planom glavom neka znadu, da vodimo mi računa o njima i da ih Hrvati drže na oku. Naši bralci se lahko prepričaju iz navedenega s kake baže ljudmi hoće- to naši klerikalci pakirati.

Radikalna pogajanja s kleri- kalci. V nedeljo je imel radikalni po- slanec Janjič na Bledu sestanek z dr. Korošcem, ki je izjavil, da se napram Radiču ni prav nič obvezal in da sma- tra ustanovitev opozicijskega bloka pred Radičem in spahovca za neizved- ljivo. Klerikalci se bodo z njim poga- jali, da ne izzovejo javnega konflikta. Pripravljene so pa tudi pogajati se z radikalci, če se jim dajo nekatere kon- cesije, ki se dajo izvesti v okviru sedanje ustave. Zahtevajo, da se uredi šolstvo v Sloveniji v smislu njihovega programa, da se reši vprašanje duhov- niških plač in ohrani formalna enotnost Slovenije s tem, da ostane pokrajinska uprava. Za pokrajinskega namestnika bi v slučaju vstopa v vladu, prezenti- rali moža svojega zaupanja. Vprašanje avtonomije bi se zaenkrat odgodilo. Pred volitvami bi bila glavna parola klerikalcev avtonomija, vsled česar so ujeli toliko nezavednih volilcev. Sedaj pa, ko se gre za ministrske stolčke, že nekoliko odjenjujejo. »Tribuna« svari pred zvezo s klerikalci, češ da so nelojalni in neiskreni. Ako bi vsto- pili v vladu klerikalci, bi napočili za Slovenijo hudi časi, hujši kakor so bili pod Avstrijo. Korošec ni nikdar maral za Beograd, kar je rodilo za posledice, da trpi Slovenija in vsa država.

Radikalci v škripcih. Na seji ministrskega sveta dne 27. t. m. so ministri razpravljali o Radičevih reso- lucijah, nakar se je podal predsednik vlade Pašić na dvor, kjer je poročal kralju o političnem položaju in mu iz- ročil Radičeve resolucije. Na dvor je bil nato pozvan minister ver Ljuba Jovanović. V radikalnih vrstah se govori, da bo skupščina že prvi dan svojega obstanka razpuščena, po mne- nju radikalcev bi zopet oni sami vo- dili volitve. Kakor vse kaže se radi- kalci ne počutijo posebno dobro, ker jim vendar ne gre tako gladko, kakor so mislili. »Tribuna« piše, da so vo- litve edini izhod iz sedanjega položaja. Nove volitve bi se vršile meseca avgusta in ni gotovo, ali poveri krona izvedbo novih volitev samim radikal- cem. »Tribuna« trdi nadalje, da se vrše pogajanja med Pašićem in Pri- bičevićem zaradi ustvaritve platforme na podlagi stanja od 16. dec. 1922. Davidović je, kakor prinašajo »Novosti«, z izidom volitev zadovoljen, ker je demokratska stranka kljub nasilju ra- dikalcev mnogo pridobila na glasovih.

Celiske novice.

Otvoritev celjske koč SPD. pod Tov- stom. Minulo nedeljo 25. marca pohitela je večja družba na biveše Kumrovo po- sestvo, sedaj koč celjske podružnice SPD pod Tovst. Defila se je v dva dela in sicer jo je mahnil en del z gospodom Plahutom na čelu čez solnčnat Pečov- nik, drugi pa čez Hudičev graben Pot čez Pečovnik je sicer strma, a krajša od one čez Hudičev graben. Že v 1 in pol uri dospeli smo kljub temu, da smo se med potom mudili z bujno cvetočimi in diše- čimi vijolicami, resjem in gosto poseja- nim pljučnikom, na cilj. Gori nudil se

nam je krasen razgled na Savinjske ozir, Kamniške planine, odele v belo snežno odejo. Razločevali smo natančno vsak vrh posebej ter naštevati po vrsti Velko kapo, Ojstrico, Planjavo, Branc, Skuto, Grinovec itd. Pomladansko solnce, ki sicer že vroče pripeka, še vedno ni sta- lilo snega na Tovstu in v bližnji okolici koč. Navzoče dame in nadebudna mla- dina omislila si je špas ter nas, naravo opazujoče, ometala s snežnimi kepami. Vrnili smo jim milo za drago in pri tem bilo je precej vika in razposajenega kri- ka. Gospa Franja Zorkova pripravila nam je na to skromno a okusno kosilce. Kvartopirci tudi tu niso mirovali. Uda- rili so »duraka« za jabolčnik. »Kibici« prišli so vsaj tu enkrat na svoj račun. Ob veselju razpoloženju, petju pevsko- ga krožka Komšija — ne komisija — razvila se je neprisiljena zabava v o- troških igrah, katerih so se udeležili vsi izletniki. Na-to ovekovečili smo se v novo spominjsko knjigo, katero je ena navzočih gimnazijk z ozirom na nje ob- liko oimčno imenovala »razrednicos«. Le prehitro nam je potekel čas in veselo razpoloženi podali smu se proti domu s sklepom, da še večkrat posetimo osvo- bojeno nekdanj nemško trdnjavo pod Tov- stom.

Mestno gledališče v Celju. Gostova- nje mariborskega narodnega gledališča s Schönherrjevo noviteto »Ono«, je v torek 27. tm. zopet napolnilo naše gleda- lišče. Igralo se je dovršeno, z globokim razumevanjem. O igri še spregovorimo.

Potres. V nedeljo 25. tm. ob pol 10. uri zvečer se je čutil v Celju in okolici precej močan potresni sunek.

Občni zbor trgovsko - obrtne kreditne zadruge v Celju se je vršil dne 26. tm. v prostorih gostilne »Branibor«. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Odobril se je obračun za leto 1922, ki izkazuje prometa 37.045.291,34 K. Čisti dobiček znaša 65.947,59 K. Iz čistega do- bička se je določilo 46.000 K za rezervni sklad, 6000 K za obrtno nadaljevalno šolo in 6000 K kot nagrada načelniku in tajniku. Iz obračuna je razvidno, da se je denarni promet v pretečenem letu od 8 na 37 milijonov kron povečal, kar ka- že, da zadruga napreduje in se lepo raz- vija. Izvolilo se je novo načelstvo in nad- zorstvo. Za predsednika načelstva je bi- izvoljen g. Rafko Krušič, posestnik in gostilničar na Lavi.

Banke v Celju na veliko soboto dne 31. marca t. l. ne poslujejo.

Splošna organizacija vojnih invali- dov, vdov in sirot v Slovenijo. Pover- jeništvo Celje, priredi na dan 8. aprila 1923. v gostilni pri »Jugoslovani« v Ga- berju, veselico s plesom, šaljivo pošto in ameriško licitacijo. Čisti dobiček te veselice je namenjen za podporno svr- he, ter se z ozirom na to apelira na vsa politična, gospodarska, kulturna in stro- kovna društva, da na omenjeni dan ne prirejajo veselice. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vojni invalidi, vdove in sirote! Tež- ki in resni so časi, ki nam jih nalaga kruta usoda in v katerih danes živimo. Vsa se bori za izboljšanje svojega po- ložaja in stremi za tem, da si vsi stvari vsaj približno svojemu stanu primerno eksistenco kar pa ve, da bo dosegel je potom svoje stanovske organizacije. Tu- di naša organizacija bje že štiri leta bo- j, boj za naše pravice, ki nam pripadajo po božjih in človeških postavah. Uspeli res niso bili vedno taki, kot smo jih pri- čakovali, ali to nas ne sme plašiti, tem- več nam mora uliti še večjega poguma, vztrajnosti in veselja do dela; ker čaka nas še težka naloga, — naš zakon. Tega kljub raznim obljubam še do danes ni- mamo in tega nam bo sedaj izvoevati. Kakor potrebuje vojskovodja dobro in organizirano armado, da izvojuje zma- gov nad sovražnikom, tako potrebuje tudi naša organizacija za izvojevanje naših pravic močno in organizirano armado članstva. Da to dosežemo je treba, da je sleherni invalid, vojna vdova in sirota član naše organizacije. Za to apeliramo na vse tovariše in tovarišice, organizi- rajte se, stopite v naše vrste in prepri- čani bodite, da z združenimi močmi do- sežemo to, za kar se borimo že štiri le- ta, to je pravičen in današnji razme- ram odgovarjajoč invalidski zakon. Sve- ta dolžnost vsakega tovariša in tovari- šice je tudi da si naroči naše glasilo »Vojni invalidi«, zbira za tiskovni sklad, pošilja članke in s tem pripomore, da bo možno izdajati naše glasilo vsaj teden- sko enkrat. Člani in članice naj se tudi zavedajo svoje dolžnosti, ki jih imajo do organizacije in naj redno plačujejo čl- nino. Ker to ni dovolj, da si organiziran

in da zahtevaš, da organizacija zastopa tvoje koristi v raznih zadevah, ampak za- vedati se moraš tudi, da je tvoja dolž- nost, da jo s članarino podpiráš. Tova- riši, ki ste že organizirani, vaša naloga je pa, da zbudite one mlačneže, ki da- nes se spijo, jim razložite pomen naše organizacije, in jih privedete v našo ar- mado. Z združenimi močmi v boj za na- še pravo, ker le v slogi je moč. — Po- verjenišstvo vojnih invalidov, vdov in sirot v Celju.

Dijaška kuhinja v Celju je prečela od 1. do 28. febr. t. l. razum že objavljenih daril še sledeče prejemke: po 625 Din: okrajni zastop Celje; po 375 Din: pokra- jinska uprava za Slovenijo (za 3 mese- ce); po 250 Din: Gg. Gorčar in Leskov- sek, trgovca v Celju; po 200 Din: g. Fr. Strupi, trgovec v Celju. Posojilnica v Slatini in g. Drago Sirec, trgovec v Ce- lju; po 100 Din: okoliška občina Mozirje, g. Baitazar Baebler, rudarski svetnik, g. Alojz Drogenik, trgovec, g. dr. Drago- tin Vrečko odvetnik, g. dr. Leopold Zu- žek vladni svetnik, g. Ivan Hönigman trgovec in g. dr. Josip Karlovšek odvet- nik vsi v Celju, g. dr. Hinko Schreiner kaz. zagovornik v Brežicah iz kaz. po- ravnav in g. dr. Fr. Kloar odvetnik v Kozjem iz kaz. poravnave; po 54.25 Din: gđc. Krist. Berthold učiteljica v Pilsta- nju (zbirka); po 50 Din: g. Ivan Belic, g. Fr. Kalan, g. Anton Fazarinc in g. Ste- fan Borlak, vsi trgovci v Celju, nime- novani, g. Fr. Exel nadučitelj, g. dr. Ivan Konda okrajni sodnik, g. Karl Florian- čič elektroteh. trgovina in g. dr. Jos. Karlovšek odvetnik (50 + 50 Din), vsi v Celju, g. Henrik Mravljak uradni pred- stožnik v Šošani; po 40 Din: g. Fr. Žager župnik v Dobju in g. Jos. Pelkan fotograf v Celju; po 30 Din: učiteljstvo osnovne šole v Dobovi pri Brežicah in g. Jos. Božič trgovec v Celju; po 25 Din: g. Bohak Jakob kaplan v Braslov- čah, g. Vinko Lorber trgovec v Dobovu, g. Anton Pučnik župnik pri Sv. Petru na Medv. selu, g. Viktor Holmjec mesar in g. inž. Iv. Marek stavb. svetnik, oba v Celju; po 20 Din: g. I. Kit nadučitelj pri Sv. Križu pri Slatini, g. Jos. Kveder zasebnik, g. Lovro Baš notar, g. dr. Jo- sip Serbec odvetnik, g. Franc Stadler davčni nadupravitelj, g. Fr. Sorman knjigovodja, g. Dobravc Miha slikar in g. Robek Miloš gostilničar, vsi v Celju, g. Fr. Sinko župnik pri Sv. Martinu na Pohorju, g. Rudolf Pevec trgovec v Mo- zirju, misijonarji pri Sv. Jožefu, g. Alojz Vrhniak kaplan v Ljubnem, g. dr. I. Vil- mek zdravnik na Bizeljskem, g. dr. Vinko Železnikar primarij v Slovenj- gradcu in g. Konrad Iršič posestnik v Mislinju; po 15 Din: g. Vrenko Miha miz- zar v Celju in g. Fr. Spindler župnik pri Sv. Jurju ob Pešnici; po 10 Din: Šol- sko vodstvo v Št. Vidu pri Grobelnem, g. Detiček Juro notar, g. Fr. Kramer trgovec, g. Fr. Dolžan klepar in g. Fr. Strašek čevljarški mojster, vsi v Celju, g. Alojz Pirš kaplan v Gornjem gradu; po 5 Din: g. Fr. Sorn župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, g. Miroslav Ratej kaplan in katehet v Žalcu, g. Osojnik Fort. v Ljubnem in g. Ivan Marovt v Žalcu; po 3 Din: g. Anton Petriček nad- učitelj v Žalcu. Vsem dobrotnikom srčna hvala.

Dopisi.

Sokolsko društvo v Vojniku priredi »Velikonočno prošenje« na Velikono- ni pondeljek dne 2. aprila v posojilni- ni dvorani v Vojniku. Na vspredu je gledališka igra v 3 dejanjih »Šivila Klara«, telovadni nastop dece, prosta zabava, sekanje pirhov, godba in ples. Začetek ob 15. uri.

Dramatični odsek Prostovoljnega gasilnega društva v Zg. Ložnici vprizori na belo nedeljo ob 8. uri zvečer v Rob- lekov dvorani petdejanjsko ljudsko dramo »Lovski tate«.

Slovenjgradec. Tukajšnji Nemci in nemčurji zelo visoko vzdigujejo glave in se ponašajo s tem, da so dobili 71 gla- sov. Prave tukajšnje Nemce se lahko na- prste prešteje, da pa so dobili toliko glasov je bilo to mogoče le vsled tega, da so z njimi glasovali rudeči nemčur- ski socialisti, kakor tudi avstrijsko navdahnjeni slovenski odpadniki, ki so se dali pregovoriti od renegatskih agi- tatorjev. Glavno zbirališče nemčurjskih agitatorjev je bila gostilna Hanns Schu- llerja, katere lastnik nam je še dobro znan iz leta 1918., ko je pomagal raz- bijati naš shod v Šentjanžu pri Dravo- gradu. Žalostno je dejstvo, da še obisku- je omenjeno gostilno kolikor toliko za- vednih okoličanov, kakor bi ne bilo v

Slovenjgradcu nobene druge gostilne. Kedaj bode prišel tisti čas, da Slovenci ne bodo več podpirali svojih narodnih tlačiteljev. — Opazovalec.

SLOVENCİ CELJA IN OKOLICE

pomnite, da je bilo pri skupščinskih vo- litvah dne 18. marca 1923 oddanih v me- stu Celja za nemško listo 288 glasov. Slovenci pomnite, da so glasovali za nemško listo poleg maloštevilnih Neme- cev vsi njihovi slovenski uslužbanci in vsi oni nemškutarji, ki ste jih vi v svoji popustljivosti pridržali v službah in na mestih, na katera ne spadajo. Slovenci pomnite, da so Celjski Nemci in nemšku- tarji v svesti si moči svojega kapitla v sklenjenih vrstah do zadnjega moža izvršili vam v zasmeš dne 18. marca dobro preračunjeno plebiscitno demon- stracijo, s kjo so se zasluženo oddol- žili za vso slovensko popustljivost in mlačnost. Slovenci, Slovenke, ako noče- te, da obstoja ta madež renegatsiva kot spomin in preostanek časov naše av- strijske sužnjosti še nadalje v našo sramoto med nami, izvedite tudi vi plebis- cit narodne poštenosti in doslednosti, odgovorite vsi tako, kakor so to Nemci in nemškutarji 18. marca 1923. leta skle- njeno in glasno od Vas zahtevali. Slo- venski odgovor je samo eden: Svoji k svojim! Pa brez vseh izgovorov in brez vsega popuščanja. Naš boj bo veljal od- slej v prvi vrsti našemu slovenskemu polovljarstvu!

JUSTIFIKACIJA MORILCA LICH- TENWALLNERJA.

Dne 26. tm. ob 7. uri jutraj je bil na dvorišču mariborskega okrožnega so- dišča obešen 52-letni čevljar Andrej Li- chtenwallner, večkratni morilec in po- polnoma pokvarjen surovež. Justifikaci- ja Lichtenwallnerja je po prevratu pr- va smrtna obsodba, ki je bila izvršena v Sloveniji. Ta izvršba je svari len pri- mer, da je oblast odločena zatreti one izvrške človeške družbe, ki tvorijo rak-rano na zdravem telesu naroda.

V sredo je prispelo poročilo v Maribor, da minister pravde ni predložil kra- lju pomilostitve Lichtenwallnerja in da naj se postopa z obsojencem v smislu zakona. Obsojenec je bil rojen 1. 1871 v Jastrebcih in je zadnji čas bival na Kogu pri Središču. Po poklicu je bil čevljar. Imel je brutalno, svojeglavno in bojevito naravo. Njegova prva žena je imela hude ure pri njem, morala je is- kati zaščito pri sodišču, ki ga je 1. 1911. obsodilo na tri mesece ječe. Ko se je vrnil domov, sta se nekaj časa bolj spora- zumela. Sovražil pa je najbolj sosedu viničarja Pintariča. Dne 8. aprila 1915 je ustrelil iz daljave dveh do treh ko- rakov proti Jožefu, Mariji in Ljudmili Pintarič, zadeli je vse tri, najbolj pa Jo- žefa, ki je vsled otrpnjenja možgan umri. Sodišče ga je obsodilo na 5 let ječe. Med tem časom je žena umrla, on se je pa se- znani z vdovo Matildo Zorčovo, ki je imela lastno posestvo. Kmalu jo je začel pretepati, tako, da je zahtevala žena ločitev zakona. Sodišče je ugodilo in 10. junija je spodil sodni sluga Lichtenwall- nerja iz hiše. Mož se je pa vrnil in ostal pri ženi še dva dni. Dne 12. junija mu žena ni hotela dati večerje. Po kraitem prerokanju jo je potegnil v klet in davil, da je ostala mrtva. Dne 11. decembra 1922 ga je porotno sodišče obsodilo na smrt z obešenjem. Ko so mu v nedeljo ob pol 10. naznanili, da ni pomiloščen, ni spregovoril nobene besede, le žile na vratu so se mu napele in mišice na obra- zu so začele krčevito drgetati. Molče se je priklonil sodnikom. Nadsvetniku Str- garju se je posebno globoko in pomem- bno priklonil.

Pred sedmimi leti, ko je bil obsojen na pet let ječe, mu je takratni njegov sodnik, nadsvetnik Strgar dejal: »Do- bil si samo pet let, bojim se, da končas na večalih.« To se je izpolnilo. Obsoje- nec je bil ves popoldan miren. Proti ve- čeru ga je obiskal frančiškan, da ga to- laži. Lichtenwallner je odklonil vsako duhovno tolažbo. Vprašali so ga, če ima še kako željo, odgovoril je, da nobene. Za večerjo je dobil zrezek, potico in vi- no. Spočetka ni hotel jesti, šele na pri- govarjanje nadsvetnika Strgarja je vzel malenkost. Ponoči je precej spal. Proti jutru se je nemirno premetaval, hodil po celici in tu pa tam spregovoril kako be- sedico. Tik pred sedmo uro je Lichten- wallner vstal in šel mirno na morišče. Blizu zidu je stal debel steber, z železno kluko na vrhu in z majhnimi stopnicami

spredaj in zadaj. Točno ob sedmih so prišli sodniki v talarjih, državni pravdnik dr. Hojnik in sodni zdravnik dr. Zorjan. Čez par minut so se odprla vrata jetnišnice, od koder so prišli zastopnik zagovornika dr. Šnuderl, frančiškan in gologlavi Lichtenwallner z zvezanimi rokami v spremljevalcu štirih orožnikov. Obsojenec je mirno korakal k vislicam, za katerimi je stal krvnik s svojim pomočnikom. Lichtenwallner je ob stopnicah nekoliko obstal, obrnil se je proti dvorišču in gledal preko obcestja. Stopil je nato po stopnicah ob steber, in že mu je z druge strani rabelj spretno ovil vrv okrog vratu, pritril jo na kavelj, pomočnik je dvignil Lichtenwallnerja, smrtnobled obraz obsojenca se je zalil s krvjo, slišati je bilo za trenutek lahko hropenje. Krvnikova roka je segla za tihnik, trenutek na to je rabelj pokrtil obraz obešenca z belim prtom. Telo je še nekaj časa drgetalo, nakar je krvnik stopil pred predsednika sodnega dvorata in javil, da je obsodba izvršena. Sodni zdravnik je konstatiral smrt. Truplo so kmalu na to sneli in prenesli v mrtvašnico, kjer je bilo obducirano. Krvnik Florijan Mauzner je izvršil justifikacijo v navadni civilni obleki in brez rokavic, medtem ko je njegov moister Seifert pristopal k vislicam v črni salonski suknji in v novih rokavicah, katere je potem zavrgel. Po obešenju si Mauzner ni rok umil, ampak jih je lepo vtaknil v žep. Za vsako justifikacijo dobiva krvnik poleg plače in diet še 100 Din. Mauzner je do sedaj obesil v Jugoslaviji 5 morilcev, kot Seifertov pomočnik je pa prisostvoval 28 justifikacijam.

Dnevna kronika.

Razdelitev Slovenije na dve upravni oblasti je po mišljenju Slov. Naroda za občo narodno stvar s posebnim ozirom na obmejne kraje na Štajerskem silno škodljiva. O tej zadevi je poteklo že dovolj črnih, ker se razdelitev iz umevnih lokalnih interesov ni maralo v napadnem strahu, da bo trpela Ljubljana škoda, se je od gotove strani navajalo kot argument proti delitvi nemškutarski živelj na Štajerskem. Ni nam absolutno ne do polemike ali kakršnegakoli prerekanja v tej stvari, ki je v kompleksu vprašanj, ki se bodo sedaj rešila in izvedla ali pa neizvedla in spremenila, bolj pristranskega in ne bistvenonačelnega pomena. Iz nacionalnega stališča pa moramo obratno trditi, da bi Maribor in cela mariborska oblast z ustanovitvijo in oživitvijo iste v Mariboru nacionalno samo pridobil, ako bodo na teh mestih delali možje pravega razumevanja našega položaja, kar o Ljubljani iz našega obmejnega vidika doslej nismo mogli trditi. Ves vzrok navideznega porasta nemštva in odpadništva v naših krajih leži v naši slabi upravi, v kupčevanju in mešetarenju s temi elementi od strani vlade in njenih prvih funkcijonarjev, ki so v zadnjih tednih s svojim postopanjem v naših obmejnih krajih izvršili zločin nad našo nacionalno in državno idejo. Ako bodo na čelu naše uprave drž. funkcionarji, ki bodo tako pogrtešeno pojmovali svoje poslanstvo v službi radikalni stranki, potem je za našo narodno stvar jednako škodljivo, ali sede ti funkcionarji v Ljubljani, Mariboru ali pa v Beogradu. V interesu dobre uprave bi bilo, da se ista dekoncentrira, kar bi se izvršilo z oživitvijo velike županije v Mariboru, bilo bi pa tudi v interesu konsolidacije naših nacionalnih prilik v naši obmejni pokrajini kvarno pa je, ako se s tem dela politično strankarski humbuk, da vidi narod v teh drž. institucijah le ekspoziture gotove politične stranke, kakor je to bilo ob teh volitvah. V ostalem pa smo mnenja, da se sme mirno in objektivno že vendar enkrat priznati, da je ustanovitev upravne oblasti v Mariboru tako v pravnem in gospodarskem kakor v nacionalnem interesu važna pridobitev, ki jo Ljubljana brez lastne škode že vendar lahko privošči nam tu gori na severu, ki smo pošteno uverjeni, da je to za naš prav in koristno. In samo iz tega vi-

dika obravnavamo še enkrat to vprašanje, ki je za nas vprašanje dobre uprave in iz nje izvirajočih dobrin gospodarskega in narodnega značaja.

Dr. Karel Verstovšek. V Mariboru je umrl 27. marca profesor dr. K. Verstovšek, bivši poverjenik Narodne vlade in predsednik izvršnega odbora SLS za Štajersko. N. p. v. m.

Oblastna skupščina Orjune za Slovenijo v Ljubljani. V soboto in v nedeljo se je vršil v Ljubljani oblastni zbor Organizacije Jugoslovenskih Nacionalistov za Slovenijo. Poleg zastopnikov slovenskih organizacij, ki jih je danes nad 80, so prišli na zborovanje tudi zastopniki oblastnih organizacij Orjune iz Zagreba in Splita. Udeležba iz Slovenije je bila nad vse častna. Slovenci so prihajali z dopoldanskimi in popoldanskimi vlakci in odhajali v četah v Akademski dom. Na kolodvoru sta jih sprejela oblastni odbor in akcijska četa, nagovorili jih je predsednik oblastnega odbora inž. r. Kranjec. Zahvalil se je predsednik zagrebskega oblastnega odbora Borislav Andjelinić. Na skupščini so poročali delegati posameznih organizacij o delu v svojem kraju. Zvečer se je vršil v restavraci. »Zvezda« pozdravni komerz, na katerem sta bili izročeni napitnici kralju Aleksandru kot prvemu borcu za naše narodovo ujedinjenje in predsedniku direktorija Mirku Korolji.

V nedeljo se je zborovanje nadaljevalo. V svojem govoru je oblastni predsednik inž. F. Kranjec poročal o težkočah, s katerimi se bori Orjuna v Sloveniji, protestiral proti štetju anacionalnih elementov, ki rušijo edinstvenost naroda in države. Nato je pozdravil delegate kot zastopnike centralnega odbora iz Splita Jovica M. Silobrić, bodril je k vsrtačnosti v delu za narod in državo. Predsednik oblastnega odbora zagrebskega Borislav Andjelinić je izrekel neoporečno priznanje za delo, ki ga je vršil ljubljanski oblastni odbor ter očrtal ideologijo nacionalizma. Podal je točne podatke o delu na Hrvaškem in v Slavoniji. Med seljaškim narodom je našla Orjuna trdna tla, kar pričajo seljaške Orjune s tisoči članov. Poročilo tajnika in blaginika je bilo s priznanjem sprejeto. L. Jurković je podal referat o kulturnem delu in nalogah, ki jih mora rešiti nacionalizem. Blaginik zagrebskega oblastnega odbora je obrazložil podoben finančni načrt, ki ga je zamislil zagrebski odbor. Po volitvah novega odbora je zbor razpravljal o organiziranju gospodarskega bojkota proti narodnim renegatom na Štajerskem. Po debati o nadaljnjem delu zlasti v obmejnih krajih, je predsednik Kranjec zaključil zborovanje.

Sokolske slavnosti v Beogradu. V Beograd so prispeli povodom posvetitve zastave beogradskega sokolskega društva in glavne skupščine Sokolskega saveza Sokoli iz vse države, kakor tudi delegacija sokolskega društva s Sušaka, ki je posetila ministra dr. Ninčiča in ga prosila, da podpira akcijo za zgraditev Sokolskega doma na Sušaku. Iz Ljubljane je prišlo starešinstvo Jugoslov. Sokolskega saveza in z njim zastopniki društev vse Slovenije.

Požar na borzi v Tokiju. Listi poročajo iz Tokija, da je pogorela tamkajšnja borza. Škoda se cení na 600.000 jenov.

Velika goljufija. Trgovcu Robertu Löbensteinu je odpeljal iz dunajskega kolodvora neznan človek dva zaboja, v katerih so se nahajali različni modni predmeti, slavnate kite za ženske klobuke v najrazličnejših barvah. Škoda znaša 100 milijonov avstrijskih kron.

Najmočnejša delniška družba na svetu. Delniška družba »American Telephone and Telegraph Company« name-rava sedanjo glavnico 750.000 dolarjev dvigniti na eno milijardo dolarjev. S to transakcijo bi postala ta družba najmočnejša delniška družba na svetu ter bi prekosila glede glavnice družbo »United Steel Corporation«, ki razpolaga z delniško glavnico 950 milijonov dolarjev.

Osemnogi zajec. Novosadsko »Jedinstvo« poroča, da je nekje v Vojvodini neki Vendeč ustrelil zajeka, ki je imel osem nog. Če je bil zajec hitrejši, ker je imel osem nog od svojih četveronožnih tovarišev, vest ne pove.

Ljubezen ne pozna meje. Računski podčastnik avstro-ogerske vojske Čehoslovak Artur Tressler se je zaljubil v Višegradu v neko gospodično ter ji obljubil, da pride po vojni zopet k njej. Gospodična pa ni čakala na Tresslerja, ampak se je poročila z nekim tovarnar-

jem galoš v Rigi. Tressler jo ni mogel pozabiti in se je podal nekega dne brez potnega lista na pot, prekoračil dve meji in dospel v Sarajevo. Tam so ga aretirali, ko je pa razložil namen svojega potovanja, so ga poslali v Višegrad. Ker je pa Tressler pozabil ime one gospodične je srezki načelnik poklical višegradsko dekleta skupaj, da bi Tressler našel med njimi svojo izvoljenko. Po opisu se je razjasnilo, da je ona gospodična poročena v Rigi. Dekleta pa so se ponudila Tresslerju, naj izbere katero izmed njih. Tressler pa ni porabil te ugodne prilike, ampak se je žalosten vrnil v Čekoslovaško — tokrat s potnim listom.

Nemški deficit. Iz Berlina javljajo, da znaša celokupni primanjkljaj za finančno leto od aprila 1922 do aprila 1923 vsoto 7100 milijard mark, toraj 6200 milijard več nego je bilo proračunjeno preteklo jesen.

Jugoslavija dobi v Franciji posojilo. Naša vlada je obveščena, da bo francoski finančni minister predložil zbornici zakonski načrt, po katerem se dovoli Jugoslaviji posojilo do 300 milijonov francoskih frankov. Zakaj se bo porabilo to posojilo ni znano.

Scotus Viator pride v Jugoslavijo. Angleški pisatelj Scotus Viator (Seaton Watson), znan prijetelj Jugoslovancev, namerava prepotovati države male antante in tudi Jugoslavijo, da prouči manjšinske narodnostne manjšine.

400-letnica Marulićeve smrti. V Splitu se vrše obsežne priprave, da proslave 5. jan. 1924 400 letnico prvega hrvatskega književnika Marulića. V samostanski cerkvi sv. Frančiška bo svečana zadušnica, zvečer pa velika proslava v Narodnem gledališču. Na njegovi rojstni hiši se vzda mramorna spominska plošča. Pripravlja se tudi slavnostna izdaja Marulićevih del. Zagrebsko vseučilišče se bo naprosilo, da imenuje prvega hrvatskega pesnika, arheologa in teologa za častnega doktorja.

Popravek. Po prejetih informacijah smo od naše strani prinesli že popravek, a ker nočemo delati nikomur krivice, priobčujemo še sledeči popravek: »V št. 32 z dne 17. marca 1923 »Nove Dobe« ste poročali dopis Krajevni odbor NRS v Celju ter tudi moje ime označili kot člana upravnega odbora. Resnici na ljubo Vas prosim, da ponatisnete v prihodnji številki Vašega lista sledečo izjavo: Ni res, da bi bil član NRS še manj pa član upravnega odbora iste. Resnica je, da nisem bil pri nobenem zborovanju ter tudi ne pri nikakršni seji imenovane stranke ter tudi ne morem biti kak odbor-nik. Resnica je, da se me je snubilo večkrat za to stranko pri čemur sem pa vedno povdarjal, da je naša SKS ravno tako državotvorna kakor NRS. Ako se je moje ime izkoriščalo brez moje vednosti bodeni proti izkoriščevalcem nastopil drugo pot. Vsak, kdor me pozna ve, da ne znam barve menjavati in to tudi ne za denar, bil sem vedno v naprednih vrstah ter od ustanovitve SKS do danes zvesti član iste, kar mislim tudi ostati. Fr. Turnšek, posestnik v Prekoni.

Ljubljanska policija aretirala ponarejalce potnih listov. Ljubljanski policiji se je posrečilo izslediti ponarejalce potnih listov v Kanado. Aretirani so bili Lovro Puhek, Martin Juran in Luka Radman, ki so odpravljali potnike v Kanado in delili mastne dobičke 400 dolarjev od vsake osebe. Potne liste so ponarejali tudi privatni uradnik Ilija Radič, pisarniški pomočnik županijske oblasti v Zagrebu. Sedaj je zaprtih v Ljubljani zaradi goljufije devet osumljencev.

Velik požar. V Sarajevskem skladišču za vojaške uniforme je izbruhnil v soboto zvečer požar, ki je trajal do polnoči. Le z velikim trudom se je požarni hrambi posrečilo požar omejiti. Škoda znaša več milijonov dinarjev.

Turistika in šport.

Reprezentanca Celja. Za nogometno tekmo reprezentance Celje proti Mariboru so od poslovnega odbora določeni v A-team: Natek (S. Celje) — Stožir, Šaleker (Atl.) — Čančer, Černe (S. Celje), Gradišer (Atl.), Ogrizec (S. Celje), Blechinger, Dürschmiedt, Vrečko (Atl.), Wagner (S. Celje). V B-teamu so sledeči igralci: Urh (Atl.) — Doležal, Mahkovec (S. Celje), Orešnik (Atl.) — Ravnikar (S. Celje), Janežič (Atl.), Pearce, Krajnc (S. Celje), Fröhlich (Atl.). V svrhu uigranja igra A-team na Velikonočni ponedeljek, t. j. 2. aprila t. l. nogometno tekmo proti B-teamu. Ta tekma naj

pokaže ako so potrebne v A-teamu še eventualne izpremembe. Igro bo vodil sodnik g. Ochs.

Druga zmaga Gradjanskega v Spaniji. V nedeljo je Gradjanski porazil v Iruni tamošnjega pokalskega finalista Real Union z 2:1. Gole za zagrebčane je zabil Mantler, edini gol proti domačinom je padel iz enajstmetrovke. Za naš sport je ta zmaga velikega pomena in s ponosom lahko gledamo na naše idealne sportnike, ki tako častno zastopajo naše jugoslovanske barve v inozemstvu.

Narodno gospodarstvo.

Za sadilce tobaka — 100 vagonov žita. Uprava državnih monopolov je sklenila, da kupi od ministra za socialno politiko 100 vagonov žita in jih pošlje najsiromašnejšim sadilcem tobaka v Hercegovini. Žito bo prodajala po najnižji ceni, ki ne bo prekoračila cene 3.50 Din za en kg.

Soj na račun reparacije. Finančni ekonomski komite ministrov je sklenil, da zahtevamo od Nemčije na račun reparacije 60.000 ton soli v vrednosti enega milijona zlatih mark, ki bi jih Nemčija dala na račun onega kontingenta živine iz leta 1922, katerega nismo prejeli.

Dunajski IV. mednarodni sejm se je zaključil 24. tm.

Imetnikom predvojnih negažiranih obveznic. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Gospod finančni minister je na poziv reparacijske komisije v Parizu z odlokom z dne 9. marca 1923 D. br. 4417 odredil, da naj se vse obveznice predvojnih negažiranih dolgov bivše Avstro-ogerske monarhije, ki so na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in jih mora naša država prevzeti v plačilo, — vzamejo iz obteka in zbero pri generalni direkciji državnih dolgov. Na podlagi tega odloka pozivljamo vse imetnike navedenih obveznic, da naj jih najdalje do 13. aprila 1923 izroče finančnim ustanovam, ki so določene, da izvrše ta posel. Obveznice, ki se ne bi odvedle — ne glede na to ali so žigosane ali ne — se ne bodo upoštevale pri razdelitvi predvojnih dolgov in ne bodo konvertirale v papirje naše države. Nove obveznice bodo dobili samo oni, ki so izročili državi svoje stare obveznice. Obveznice bodo sprejemali: 1. Generalna direkcija državnih dolgov; 2. Okružne in srezke finansijske uprave na teritoriji Srbije in Črne Gore; 3. Oblastna finansijska direkcija v Novem Sadu in njene podružne okružne srezke finansijske uprave; 4. Finančna delegacija v Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani in Splitu ter vsi davčni uradi na ozemlju Bosne, Hrvatske, Dalmacije in Slovenije. Obveznice se bodo jemale iz obteka po določenih pravilnikih D. br. 4019 z dne 9. avgusta 1920 (Uradni list 97/313 z dne 23. avgusta 1920) na isti način, kakor so se jemale iz obteka obveznice vojnih posojil. Obveznice, ki niso v rokah lastnikov samih, marveč so deponirane in hranjene iz kateregakoli naslova pri bankah, državnih ali privatnih ustanovah ali privatnih osebah, morajo odvesti oni, ki jih shranjujejo in jih upravljajo. Shranjevalci so lastnikom materialno odgovorni za škodo, ki bi utegnila zadeti lastnika, ako se obveznice ne bi pravočasno odvedle. To pa velja samo za obveznice, ki se nahajajo na našem ozemlju. Glede obveznic, ki so deponirane v inozemstvu, se bo postopek pozneje določil. Ustanovam določenim da jemljejo obveznice iz obteka, naj se izročajo izključno samo obveznice, ki so bile žigosane z našim žigom. Vse ostale obveznice, to so: 1. Obveznice, ki slučajno niso bile žigosane — torej sploh nežigosane; 2. obveznice, ki so žigosane poleg z našim žigom tudi še z žigom kake tuje države (Avstrijske, Madžarske, Češke itd.) in 3. obveznice, ki so žigosane samo z inozemskim žigom; naj se pošljejo v denarnem pismu neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu. Pošiljatelj je priložiti koleka prosto prošnjo v kateri morajo biti navedene predložene obveznice po njih vrsti, emisiji, po serijah in številkah ter nominalni vrednosti. Za prejete obveznice bodo izdajala finančna oblastva in davčni uradi strankam reverze (prejemna potrdila), podpisane po dveh uradnikih (po uradnem predstojniku in še enem uradniku) in opremljene z uradnim pečatom. Te reverze je treba skrbno shraniti, ker se bodo izdajale nove obveznice samo proti vrnitvi reverza.

Narodno zdravje.

Dr. Rebernik:

EPIDEMIOLOGIJA.

Kratka razprava o pobijanju kužnih bolezni ob priliki otvoritve bakteriološke stanice v Celju.

(Konec.)

Cela vrsta bolezni stoji zopet v zvezi med obolenjem živali in človekom. Tako zvano zastrupljenje po mesu nastane po zavžitju mesa na črevesu obolele živine. Smrkavost in vrančni prisad se nalezajo pri postrežbi ali pa pri odstranjevanju na tej bolezni poginule živine; dostikrat pa tudi pri obdelovanju njih kože. Splošno znano je, da povzroča ugriz steklega psa izbruh steklosti pri človeku. Umevno je, da obračamo našo pozornost pri pobijanju teh bolezni ne le na obolelega človeka ampak tudi na obolele živali.

Omenim naj še bolezni, povzročene po kaler, ki okuženega ne zapuščajo v izločkih, ampak jih iz krvnega toka, kjer se nahajajo, prenašajo kri pijoči mrčesi: komarji, uši in muhe. Pobijanje teh bolezni je spojeno tudi s pobijanjem ujedajočih mrčesov. K tej vrsti bolezni spadajo pri nas malarija, ki se prenaša po komarjih, pegavec in povratna vročnica, prenosne po beli uši.

Iz teh besedi naj bo razvidno, da je a in ž v boju proti kužnim boleznim odstranitev virov okuženja, katere je treba v prvi vrsti najti. Predpogoj temu pa je stroga obveznost naznanila kužnih bolezni. Ukrepi, ki sledijo naznanilu, to so izolacija bolnika in desinfekcija stanovanja, segajo bredivomno zaprejetno v privatno pravo. Umevno je, da se praktični zdravniki pod temi pogoji, pri nesigurni diagnozi, le težko odločijo za naznanilo. Ta naznanila zdravnikov pristojnim uradom so slednjim važno dokazilo o nastanku kužnega okoliša. Stvar uradnega zdravnika je potem s pomočjo daljnega zasledovanja in promišljenega bakteriološkega raziskavanja okuženega okoliša, dognati vse okužene osebe in razširjenost okuženega okoliša. Ker pa uradni zdravnik ni v stanju napraviti lastnoročno bakteriološke preiskave, se ustanavljajo v to svrhu bakteriološke stanice. Teh stanic se lahko poslužujejo praktični zdravniki ter jim je dana možnost v nejasnih slučajih klinično diagnozo podpreti s bakteriološko in potem zadostiti obveznosti naznanila. Vsaki zdravnik ima socialno dolžnost z zapostavljanjem osebnih interesov sodelovati pri tem delu in zadovoljiti obveznosti naznanila po svoji vesti v interesu splošnega dobrobita.

Po izolaciji se okuženi odstrani od svojega zdravega okoliša. Kjer dopu-

ščajo stanovanjske razmere in primerna postrežba se izvede izolacija lahko v hiši okuženega. Boljša in sigurnejša pa je izolacija v bolnicah v posebnih infekcijskih oddelkih, ki naj bodo v to svrhu pripravno zidani. Da se privadi ljudstvo v slučaju kužne bolezni na izolacijo v bolnici, naj bi imeli kužno bolani to prednost, da se oskrbujejo brezplačno. Obenem z izolacijo se morajo po načinu bolezni razkuževati izločki bolnika in desinficirati njegovo stanovanje. Za desinfekcijo, ki se deli v tekočo — pri bolniški postelji sami — in končno desinfekcijo, po prestani bolezni, je treba izoliranega oseba. V ta namen se naj prireajo kurzi za razkuževalce, ki bi bili potem uradnim zdravnikom pridržani.

Zaleti bi bilo, da se izobrazi zadostno število postrežniškega osebja, ki bi bilo uradno subvencionirano in bolnikom brezplačno ali za male plače na razpolago. Največja razširjenost institucije takozvanih oskrbovalnih sester bi bil zaželjen cilj.

Torej sredstva za pobijanje kužnih bolezni so: pravočasno spoznavanje prvega slučajja obolenja, izol. bolnika in bolezni sumljivih, uničevanje kužnih kalov v izločkih in z njimi zamazanih stvari s pomočjo desinfekcije, najvažnejša pa je ohranitev in ojačanje odporne sile širših ljudskih mas po primernih socialnih navedbah. Salus populi suprema lex esto!

Razne vesti.

Pasja inteligenca. Neki kmet iz Kumberlanda je odšel nedavno na trg v Ksevik, da bi prodal malo čredo ovac. Z njim in ovčami je prišel na trg tudi ovčarski pes, ki se je pred leti zatekel v stajo svojega gospodarja. Kmet je prodal svojo čredo ovac drugemu kmetu, ki je bil iz tistega kraja toda precej oddaljen od vasi, iz katere je bil prodajalec. Kupec je prosil kmeta, da mu posodi psa, da bi lažje pripeljal ovce v vas in mu obljubil, da ko pride domov, spusti psa, ki se bo sam vrnil k svojemu gospodarju. Kupec je nakupil še od drugih kmetov par ovac. Vračal se je domov in pes mu je pomagal goniti ovce. Zjutraj se je gospodar psa začudil, kako da se pes še ni vrnil. Poslal je onega mlajših v drugo selo, da bi zvedel, zakaj se ovci čuvaj ne vrne. Med tem je pa videl, kako je pes prihajal, toda ne sam. Pred sabo je gonil celo čredo ovac, katere je gospodar prodal prejšnji dan. Pes je celo noč izbiral ovce svojega gospodarja od drugih ovac ter jih je nato gnil k gospodarjevi hiši.

Divji lovci. V lovišču barona Lazarevica pri Smledniku sta šla brata Bitenc na lov. Gozdar jih je zasačil in jim zaklical: Stoj! Ker se pa nista zmenila za klic, je zadel Alojzija Bitenc v hrbet in se nezavesten zgrudil na tla.

Telefon šte. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

142

Delniška glavnica Din 20.000.000—

Rezerve cca Din 17.500.000—

—51

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviču, Nov. Sadu, Ptuj, Sarajevu, Splitu, Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kozol Varstvo proti vlagi i mrazu!

Oglejte si manufakturno trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 8

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50—12

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor tako za moške in ženske obleke, cefir, čifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo nizkih cenah.

Ugodna priložnost.

Posestnica z lepim stanovanjem v Petrovčah pri Celju želi zamenjati za posestvo, oziroma hišo v Mariboru ali do 20 minut v bližini Maribora, trajno ali za določen čas. Tudi doplačilo ni izključeno. Vsa tozadevna pojasnila daje gospa Ivana Egger v Petrovčah pri 3—3 Celju. 494

Trgovski učenec

se sprejme pri elektrotehnični tvrdki Karol Florjancič, Celje. 513 2—1

Priloga se brivnica

M. Bukovčan, Celje, Kralja Petra c. 27, ima v zalogi britve, stroje za striči, brivsko milo prve vrste, briljantna za lase itd. Sprejema tudi britve v brušenje.

Zidarji

za skord in urno dejo se iščejo. Naslov v upravi lista. 520 3—1

Klavir se išče v najem. Ponudbe na inž. Lipužič, Rudarska šola, Celje. 2-1

Proda se kozolec

tri stante dolg, dobro ohranjen, z opeko krit. Istotam se proda tudi voz. Vpraša se pri Vinko Kukovcu na Lavi pri 516 Celju. 1

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

Uprava hiralnice v Vojniku išče pridnega in zanesljivega

hlapca.

Plača in hrana dobra. Upraviteljstvo. 1

Kontoristinja

zmožna strojepisja in stenografije, se sprejme. Ponudbe na pošni predal 3, 514 Celje. 2—1

Eno popolnoma novo

moško kolo

na katero je montiran motor D. K. W., se preda. Naslov v upravi. 512 2—1

2 šivilji in 1 učenka

se sprejmejo za izdelovanje kravati pri D. Carlini, 2—1 industrija ovratnic, Celje, Glavni trg 17.

CELJSKA POSOJILNICA

Narodni dom (na oglu v priliciju)

Stanje hranilnih vlog čez K 70.000.000—

Stanje hranilnih vlog čez K 70.000.000—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. Jan. 1925 naprej po 5% brez odpovedi, 5%, do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije naskulanteje.